

JAMES B. STENSON

VOORBEREIDING OP DE PUBERTEIT

Een leidraad voor ouders

KORT BESTEK 12

 DE BOOG

INHOUDSOPGAVE

Inleiding: Lange termijn planning	4
Overwegingen over de puberteit	10
Succesvolle ouders	12
Kenmerken van pubers	16
Vragen en antwoorden	34
Behandelen als kind	36
Vertrouwen	38
Vrijheid	40
Avondklok	43
Koop- en consumptiegedrag	45
Vaste verkering en afspraakjes	47
Karweitjes doen	50
Boeken lezen	52
Kleding en muziek	55
Manieren	59
De "nieuwe moraal"	61
Opstandigheid	63
Het bijwonen van de mis	65
Geweten	68
Alcohol en drugs	71
<i>Nawoord:</i>	
<i>Groepen van ouders die elkaar onderling steunen</i>	75

Inleiding: Lange-termijn-planning

Dit boek is voornamelijk bedoeld voor ouders met kleine kinderen bij wie het nog een aantal jaren duurt voordat hun kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan. Het beschrijft en bestudeert de kenmerken van de puberteit en de meest lastige vragen, die hedendaagse tieners op hun ouders afvuren om hun normen ter discussie te stellen.

Deze benadering van onderwerpen inzake de puberteit – als het ware een vooruitblik op de beroering die komen gaat – geeft natuurlijk aanleiding tot het stellen van enkele vragen. Waarom moeten wij de problematiek van pubers bespreken met ouders van jonge kinderen? Waarom moeten ouders van jonge kinderen nu geïnteresseerd zijn in deze onderwerpen, terwijl ze al zo druk zijn met de vorming van een jong gezin? Het antwoord op deze vragen luidt: omdat het nodig is.

De puberteit van kinderen kan voor ouders zowel een ramp als een zegen betekenen, afhankelijk van (onder meer) de voorbereiding die ouders hierop hebben gehad. Wanneer jonge ouders reeds nu, jaren van tevoren, goed over deze onderwerpen nadenken, kunnen zij grote problemen op een later tijdstip voorkomen. De periode van het voortgezet onderwijs van hun kinderen kan één van de meest interessante en meest voldoening schenkende perioden in het gezinsleven worden.

Waarom zeg ik dit? Laat mij dat uitleggen.

Allereerst is een lange-termijn-planning absoluut noodzakelijk om met succes de ouderrol te kunnen vervullen – ook al wordt dat vaak ontkend. Veel ouders, misschien wel de meeste, zijn zo verwickeld in de dagelijkse en wekelijkse gezinsbeslommeringen, dat zij zelden serieus nadenken over het eindresultaat van al deze inspanningen: namelijk, welk karakter hun kinderen zullen hebben wanneer zij volwassen zijn. Zullen het verstandige, zelfverzekerde volwassenen zijn met gevoel voor verantwoordelijkheid, die leven volgens de christelijke principes? Zal hun huwelijk stabiel, gelukkig en blijvend zijn? (Als wij de huidige statistieken mogen geloven, zal ongeveer de helft van de hedendaagse jongeren gescheiden zijn wanneer zij dertig jaar zijn.) Zullen de kinderen de uitdagingen van hun puberteit doorstaan zonder schade aan ongerept geloof, karakter en normen, of zullen zij van het rechte pad afdwalen? Deze en andere vragen kunnen aanleiding zijn om nu diep na te denken en actie te ondernemen, zodat de kinderen op een goede manier kunnen opgroeien.

Op de tweede plaats worden heel veel ouders op zichzelf teruggeworpen wanneer hun kinderen in de puberteit komen, omdat zij er niet goed op zijn voorbereid. Alle tieners zijn min of meer opstandig. Door hun natuurlijk verlangen naar zelfstandigheid, tartten tieners de normen en het gezag van hun ouders. Zij willen weten waarom zij aan bepaalde morele normen moeten voldoen. Zij moeten weten waarom de lijn tussen goed en kwaad op een bepaalde manier getrokken wordt. Het simpele antwoord dat zij als kind kregen – “omdat wij het zeggen” – is voor hen niet langer afdoende. Zij willen argumenten horen. Zij hebben behoefte aan overtuigende en redelijke verklaringen.

Daarom kunnen zoveel ouders het niet aan. Ouders die zich niet diep, of tenminste niet langdurig, in de onderwerpen betreffende de moraal hebben verdiept, voelen zich onzeker wanneer zij de vragen van hun pubers moeten beantwoorden. Omdat zij geen vaste overtuiging hebben, staat hun gezag ter discussie, zijn zij niet zeker van zichzelf en worden zij telkenmale in de verdediging gedrongen. Relaties tussen ouders en tieners kunnen op die manier emotioneel verkillen waarbij schreeuwpartijen en krachtmetingen kunnen ontstaan en bij de ouders een toenemend gevoel van hulpeloosheid.

Het is van belang dat ouders zich realiseren dat hun kinderen in de puberteit duidelijke morele richtlijnen nodig hebben. De meeste uitdagingen van jonge mensen aan het adres van hun ouders zijn reële strategische pogingen, bedoeld om de normen van hun ouders uit te testen. Diep van binnen willen de meeste kinderen gewoon volwassen worden en de goede keuzes maken, maar zij hebben een duidelijke en betrouwbare uitleg nodig over wat werkelijk goed is. Terwijl ze zelf zeer onzeker zijn over zichzelf, zijn ze zeer kritisch over alles en iedereen in hun omgeving. Alhoewel zij dat niet willen toegeven, zijn zij vurig – soms wanhopig – op zoek naar duidelijke morele richtlijnen. Daarom is dit boek geschreven. Als ouders vooraf inzicht zouden hebben in de uitdagingen die voor hen liggen, kunnen zij zich werkelijk op de toekomst voorbereiden. In dit boekje worden enkele van de meest voorkomende vragen, die tieners aan hun ouders stellen, beschreven. Op alle vragen worden logische en begrijpelijke antwoorden gegeven. Wij willen benadrukken dat alle antwoorden door ervaren ouders gegeven zijn – mannen en vrouwen die ervaren

hebben dat deze uitleg effectief was, wanneer zij deze onderwerpen met hun kinderen bespraken.

Deze antwoorden zijn geenszins uitgebreid en uitputtend. Wij hopen dat jonge ouders er de tijd voor zullen nemen om de vragen en antwoorden te overdenken en er uitgebreid met elkaar over te praten en – wat ook zeer belangrijk is – deze te bespreken met oudere, meer ervaren ouders en met stellen van hun eigen leeftijd. Het bespreken van deze onderwerpen met vrienden, met mensen van wie de mening betrouwbaar is, kan veel praktische adviezen en bruikbare tips opleveren over hoe je de kinderen moet benaderen, wanneer het zover is.

Deze vorm van lange-termijn-planning heeft veel ouders, die wij kennen, geholpen. Vaders en moeders die over deze onderwerpen hebben nagedacht en ze met anderen hebben besproken, hebben daarmee een aantal significante voordelen behaald.

Vooral hun eigen zelfvertrouwen is enorm toegenomen. In plaats van zich overbezorgd te maken over de toekomst van hun kinderen op het voortgezet onderwijs verlangen zij om, gedurende één van de meest interessante periodes in het leven van hun kinderen, de laatste hand te mogen leggen aan hun karakter- en gewetensvorming. In de hoop dat hun kinderen zich in de puberteit meer als volwassenen dan als kinderen zullen gedragen, beginnen ze nu reeds stappen te ondernemen om dit te realiseren. Met andere woorden, het positief denken over de puberteit van hun kinderen beïnvloedt de wijze waarop zij hun kleine kinderen opvoeden. Het is een meer continue en meer stabiele manier om kinderen op te voeden waarbij de puberteit dus de meest interessante en meest vreugdevolle periode zou kunnen wor-

den, waarin de laatste en de meest uitgebreide vorming plaatsvindt.

Een ander effect is de manier waarop zij later met hun kinderen zullen omgaan. Wanneer de kinderen in de puberteit op zoek zijn naar begeleiding, zijn deze ouders daar klaar voor. Zij hebben heldere en duidelijke antwoorden, die zij zelf goed begrijpen en onderschrijven. De ouders kunnen derhalve op rustige wijze, duidelijk sprekend, afgewogen (eerlijk) en zelfverzekerd inhoud geven aan hun morele leiderschap. Er is voor hen geen reden om emotioneel te worden of in de verdediging te schieten. De jongeren kunnen daarentegen met vertrouwen naar hun ouders zien. De wijze lessen van hun ouders kunnen voor hen, als volwassenen in wording, de basis vormen voor hun eigen morele waarden. De innerlijke kracht van het geweten van hun ouders en het daaruit voortvloeiende respect van de kinderen daarvoor, kan de weerstand tegen bekoringen van materialisme en tegendruk van leeftijdsgenoten versterken. Dit heeft gewerkt. Ouders hebben hier succes mee gehad.

Tenslotte is er het voordeel van de steun die zij van andere ouders krijgen. Wanneer ouders andere paren ontmoeten om de gezamenlijke toekomst van hun kinderen te bespreken, worden zij vaak goede vrienden. Zij adviseren en bemoedigen elkaar, zij wijzen elkaar op verschillende oplossingen en zij blijven objectief bij eventuele emotionele situaties. Later, wanneer hun kinderen pubers worden, zijn zij bereid om elkaar te helpen.

Tegenwoordig hebben ouders behoefte aan deze vorm van externe hulp door intieme vrienden. Generaties lang konden ouders vertrouwen op bemoediging, sympathie en advies van familieleden en naaste burens. Deze hielpen hen op objectieve wijze en soms met een beetje hu-

mor. Tegenwoordig moeten ouders, geïsoleerd als ze vaak zijn, van hun normale patroon afwijken om een dergelijk ondersteunend netwerk tot stand te brengen. Wanneer de tieners het voortgezet onderwijs volgen, hebben zij per slot van rekening dagelijks contact met talloze energieke leeftijdsgenoten. De opstandigheid en solidariteit van deze groep geeft pubers het zelfvertrouwen, zo niet de agressiviteit, om zich thuis tegen de regels te verzetten. Ouders hebben daarom een eigen groep van gelijkgestemden nodig om hier tegenwicht aan te bieden. Dit betekent dat zij moeten steunen op vrienden met dezelfde uitgangspunten en dezelfde hoop voor de toekomst van hun kinderen.

Bij de opvoeding van kinderen schijnt er altijd als een onverbidde levensfeit een soort balans te bestaan. Vroeg of laat krijg je hoe dan ook de rekening gepresenteerd. Ouders die weinig aandacht besteden aan de opvoeding van hun kleine kinderen, komen uiteindelijk later, wanneer hun kinderen groot zijn, bedrogen uit. Maar zij die weloverwogen en gewetensvol hun energie steken in de kinderen, wanneer deze nog heel klein zijn, krijgen daar later vreugde en voldoening voor teug. De inzet gedurende de kinderjaren en de puberteit betaalt zich later terug. Later moeten de kinderen verantwoordelijke, zelfverzekerde volwassenen worden die leven volgens de christelijke normen en dat kunnen zij bereiken voordat hun tienerjaren voorbij zijn. Andere ouders is dit gelukt. Dus jij kunt het ook.